

Predikan Trettondedag jul

Pastor Johannes Rydh

Stockholm, 6 januari 2019

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Herre, himmelske Fader! Sänd din Ande till oss i denna stund och låt ditt heliga Ords ljus skina över oss. Genom din Son, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Joh. 8:12 (2 årgången)

Jesus talade till folket och sade: "Jag är världens ljus. Den som följer mig ska inte vandra i mörkret utan ha livets ljus."

Under titeln *Herrens härlighet* har vi idag hört det heliga evangeliet om de vise männens sökande efter den nyfödde konungen. I julevangeliets text var det fromma judiska herdar i närheten som fick se den utlovade Messias, och nu är det hedningar från fjärran land som gett sig ut på en lång resa, med samma klara och tydliga mål inför sig. Det som översätts med "vise män" heter på grekiska *magoi* och kommer från ett persiskt ord för lärda män som skådade i stjärnorna. Men, var det sådan vishet som ledde dem att lämna sitt land och söka Jesusbarnet? Var det astrologiska vidskepligheter och mänsklig lärdom?

Nej. De vise männens vishet kom av att de följde Guds Ord. Jesajas predikan, som vi hörde i episteltexten, var ingalunda okänd i Österlandet, där den hörts i synagogorna i många hundratals år. När så Gud lät sitt alldeles speciella stjärnljus gå upp som tecknet på uppfyllandet av versen "*ett barn blir oss fött, en son blir oss given*" (Jes. 9:6) var de vise männen rustade med just den rätta visheten att följa det, och bära med de tillbörliga gåvor som av profeten förutsagts. När de så kom fram till Jerusalem hade uppenbarligen Gud tillfälligt låtit dölja ljuset, eftersom de då blev tvungna att gå till Herodes för att fråga om vägen. Men som ersättning ljöd då istället Guds Ord genom profeten Mika, att barnet skulle sökas i Davids stad Betlehem. Så lät Gud med ljuset peka ut sin älskade Son i just det hus där han befann sig.

Så ska också vi följa det ljus som Gud har uppenbart för oss, såsom dagens predikotext säger i sin korthet:

"Jag är världens ljus. Den som följer mig ska inte vandra i mörkret utan ha livets ljus."

Men vad innebär det att Jesus är världens ljus? Vad är ljus, och vad är mörker? Vi måste först se den rätta, bibliska skillnaden mellan ljus och mörker i den betydelse som här avses.

Vi säger därför först:

Den som inte följer Jesus vandrar i syndens mörker

Människan har alltid sökt ljuset i sina egna tankar och idéer. Under 1700-talets "upplysning" sattes människans förnuft i centrum. Nu är förstås förnuftet en Guds gåva i skapelsen, som vi med rätta kan använda för att främja vetenskap och filosofi. Men när detta tillåts ersätta det av Gud uppenbarade Ordet fördunklas ljuset och blir ett falskt ljus. Så kom i rationalismens spår neologin och bibelkritiken att genomsyra den moderna teologin. Allt som inte kan förstås med förnuftet bortförklaras, omtolkas eller förnekas.

I stället för att söka i Guds Ord famlar man efter ljuset i sitt eget inre, och låter kristendomen bli ett allmänreligiöst budskap om medmänsklig kärlek och social rättvisa, där Jesus framställs som det främsta exemplet. Detta blir som ett fördärvat öga, som Jesus beskriver med orden: "*Om nu ljuset inom dig är mörker, hur djupt är då inte mörkret!*" (Matt. 6:23)

Detta mörker har också profeten Jesaja beskrivit strax innan dagens episteltext:

"De går krokiga stigar, ingen som vandrar dem vet vad frid är. Därför är rättvisan fjärran från oss, rättfärdigheten når oss inte. Vi väntar på ljus, men här råder mörker, på solsken, men vi vandrar i dunkel. Våra brott inför dig är många, våra synder vittnar mot oss. Våra brott följer med oss, vi känner våra missgärningar. Vi har gjort uppror och förnekat Herren, vi har vänt vår Gud ryggen." (Jes. 59:8-9,12)

Att leva i synden, utanför Guds nåd, är det verkliga andliga mörkret. I detta mörker är vi alla födda. Över detta vilar Guds vrede och dom.

Därmed är också ljusets innebörd given, och vi säger för det andra:

Jesus är världens ljus som skingrar mörkret

När Jesus säger ”*Jag är världens ljus*” så är det ett oerhört kraftfullt betygande. Orden ”Jag Är” anspelar på det heliga gudsnamnet JHVH, och med dem gör Jesus anspråk på att inte bara tala om Gud, utan att vara Gud. Detta bruk är något som evangelisten Johannes särskilt har sammanställt. Bara i detta kapitlet förekommer det på minst tre andra ställen: ”*Om ni inte tror att Jag Är, ska ni dö i era synder*” (v. 24), ”*När ni upphöjt Människosonen, då ska ni förstå att Jag Är och att jag inte gör något av mig själv utan talar så som Fadern har sänt mig*” (v. 28), och ”*Jag säger er sanningen: Jag Är, innan Abraham fanns.*” (v. 58)

Jesus betygar att han är Guds Son, Faderns enfödde Son av evighet, sann Gud, såsom också evangeliet inleder:

”I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. Allt blev till genom honom, och utan honom blev ingenting till av det som är till. I honom var liv, och livet var människornas ljus. Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det.” (Joh. 1:1–5)

Varför är det så viktigt att Kristus är sann Gud? Om han inte vore Guds Son, kunde han inte vara världens ljus. Om han endast hade varit en skapad människa, som vissa menar, med än så stor gudomlig nåd och kraft, kunde han inte ha utfört det verk till vilket han var sänd till jorden. Det var inget mindre än hela mänsklighetens syndafördärv som han försonade. En människa har inte makt att förlåta synder – det kan bara Gud. Om Jesus bara varit en människa skulle vi ännu leva kvar i våra synder. ”*Om ni inte tror att Jag Är, ska ni dö i era synder.*” (Joh. 8:24)

På samma sätt måste Kristi hela och fulla mänsklighet fasthållas och predikas, inte bara nu under jultiden utan oupphörligen. Om Jesus endast skenbart hade förnedrat sig och inte verkligen blivit människa, så skulle han inte kunnat gå in i vårt ställe, uppfylla lagen och profeterna, och ta på sig våra synder.

Men nu är verkligen Jesus Guds Son, sann Gud och sann människa, och det ljus varmed han skingrar syndens mörker är den ställföreträdande tillfyllestgörelsens ljus. Genom sin död och uppståndelse är syndens makt bruten. Denna seger har Kristus vunnit en gång för alla, och han vill att detta ljus även ska bli vårt ljus.

”Den som följer mig ska inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.”

Den som tar till sig Kristi budskap, och tror att detta hans försoningsverk verkligen personligen gäller just för honom eller henne, får också ta emot Kristi rättfärdighet som en fri gåva, ”*en rättfärdighet från Gud utan lag, en som lagen och profeterna vittnar om, en rättfärdighet från Gud genom tro på Jesus Kristus för alla som tror.*” (Rom. 3:21)

Det kan aldrig nog betonas att vi inte kan uppbåda ett sådant rättfärdighetens ljus av oss själva. Våra egna gärningar är inget värda inför Gud. Endast den av Guds Son fullbordade gärningen kan täcka över synden. Därför får vi liksom de vise männen uppfyllas av stor glädje och tillbe Honom, i tacksamhet över den oförskyllda nåden.

Jesu ljus ska föras vidare

Idag firar vi att även hedningarna fick ta emot tron, uppfyllande Jesajas ord ”*Alla samlas och kommer till dig*”. (Jes. 60:4) De som fått ta emot Guds eviga sannings ljus, ska också sprida det vidare. Därför har Gud i sin vishet inrättat det heliga predikoämbetet, som vi på ett särskilt sätt firar just denna helg, med befallningen: ”*Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar!*” (Matt. 28:19)

Så skall varje rätt lärare i hela den kristna kyrkan fortsätta förkunna Guds Ord, och i hans namn säga ”*Så säger HERREN*”. Så skall sakramenten fortsätta förvaltas enligt Ordets instiftelse, till tröst och salighet för bedrövade hjärtan. Över sådan rätt förkunnelse varar Guds välsignelse och löftet ”*Och se, jag är med er alla dagar till tidens slut.*” (Matt. 28:20)

Amen.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader, du som genom ditt heliga ord har låtit den stjärna uppgå, vilken leder oss till vår Frälsare, Jesus Kristus. Vi ber dig: Led våra hjärtan med din Helige Ande, att liksom de vise männen följde stjärnan och fann det heliga barnet, vi nu må hålla oss till denne din Son. Styrk oss att själva vandra i ditt ords ljus och att med villigt hjärta offra av de gåvor du beskär oss, så att ditt heliga ord blir förkunnat för hedningarna och din Son, Jesus Kristus, av alla folk känd och ärad. Amen.

Psalmer: 68, 67, 212, 32, 196, 192, 188, 69